

3. Профільне навчання: теорія і практика / (П.І. Замаскіна, В.І. Кизенко Л.А. Липова, В.В. Малишев, та ін.) під ред. Л.А. Липової. – К.: ВВП «Компас», 2007. – 192 с.
4. Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання: У 3 ч. / Тхоржевський Д.О. – Вид. 4-те, перероб. і доп. – К.: Вид-во нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова, 2000. – Ч 2: Загальні засади методики трудового навчання. – 186 с.

*Марценюк М.
Науковий керівник – доц. Мамус Г. М.*

КРЕАТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ХУДОЖНЬОМУ КОНСТРУЮВАННЮ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

На сучасному етапі становлення системи освіти і збагачення її новим змістом важливим є розвиток особистості, її здатність до творчого нестандартного мислення, вміння ефективно вирішувати складні проблеми власної життєдіяльності, ставлячи перед собою завдання самовдосконалення, самовиховання, самоосвіти. Такі якості можуть бути сформовані у процесі спеціально організованих педагогічних впливів в системі освіти, яка сама є креативною, прагне до творчого вирішення проблем через використання сучасних інтерактивних технологій для досягнення визначеної мети. Креативність – це здатність народжувати надзвичайні ідеї, відхилятися від традиційних схем мислення, швидко розв'язувати проблемні ситуації. У широкому розумінні – синонім слова «творчість» або здатність до творчості.

Обґрунтування поняття креативності і творчості розглядаються в ряді наукових праць (В. Вільчек, Л. Виготський, Д. Гілфорд, В. Зінченко, О. Леонтьєв, В. Моляко, К. Платонов, Я. Пономарьов, С. Рубінштейн, Ю. Самарін, Д. Чернілевський та інші). Серед запропонованих ученими методів найбільш ефективними і відомими в сучасній літературі з питань творчості є: робота в групах, метод мозкового штурму, метод фантазування, метод зразків, метод фокальних об'єктів, метод створення образу ідеального об'єкта.

Мета статті полягає в обґрунтуванні доцільності використання креативних методів навчання в умовах профільної школи.

Завдання статті: аналіз сутності креативних методів навчання та їх вплив на творчість учнів у процесі виготовлення швейних виробів.

У процесі професійної діяльності учитель використовує крім традиційних методів ще й креативні методи навчання. Вони є універсальними для розвитку життєвих компетентностей, формують уміння колеґіально вирішувати завдання, сприяють активізації особистісних якостей учня.

Застосовуючи елементи інтерактивних технологій, педагог дотримується певних вимог до структури уроку, а саме: мотивації; оголошення, представлення теми та очікуваних навчальних результатів; надання необхідної інформації; аналіз підсумків, оцінювання результатів уроку. Інтерактивна складова – центральна частина заняття. Мотивація є своєрідною психологічною паузою, яка дає можливість учням насамперед усвідомити, що вони зараз почнуть вивчати інший (після попереднього уроку) предмет, що перед ними інший учитель і зовсім інші завдання. З цією метою можна використати прийоми, що створюють проблемні ситуації, викликає в учнів здивування, подив, інтерес до змісту знань та процес їх отримання, підкреслює парадоксальність явищ та подій. Це є коротка розповідь учителя, бесіда, демонстрування наочності й нескладна інтерактивна технологія.

Ефективними методами роботи старшокласників на уроках художнього конструювання є методи креативного навчання. До них належать такі, що у традиційному розумінні є інтуїтивними: метод «мозкового штурму», емпатії, інверсії, синектики, кейсовий метод та ін.. Такі методи спираються на нелогічні дії учнів, що мають інтуїтивний характер.

Метод «морфологічного аналізу» базується на використанні алгоритмічних приписів та інструкцій.

У процесі використання методу евристики важливими є прийоми, які дозволяють учням вирішувати питання шляхом «наведення» на можливі правильні рішення та скорочення варіантів таких рішень.

На етапі активізації опорних знань та мотивації навчальної діяльності можна використати такі прийоми як «Ланцюжок», «Так – ні», «Збери намисто». Наприклад, форму роботи – «Збери намисто» вчитель застосовує для вивчення теми «Види фігур та основні морфологічні ознаки зовнішньої форми тіла людини» у 10 класі. Учні отримують картки, в яких міститься текст із пропущеними назвами деяких видів фігур, які потрібно вписати в пропущені місця. Це завдання індивідуального характеру, під час якого учень виконує той обсяг який може виконати, і працює у зручному для себе темпі. Таким чином, створюється оптимальна психолого-педагогічна ситуація для реалізації навчальної мети.

Забезпечити використання інтерактивної методики можливо в умовах групової і парної форм організації навчально-трудова діяльності. Варто на уроках впроваджувати роботу в малих групах та парах. Робота в малих групах надає всім учасникам можливість діяти, практикувати навички співробітництва міжособистісного спілкування.

Наприклад, під час вивчення теми «Моделювання спідниць» у 11 класі, вчитель пропонує виконати таке завдання: назвати і обґрунтувати, які конструктивні лінії виробу доцільно використовувати для проектування та виготовлення виробу з різних матеріалів: для першої групи – з тканини в клітинку, для другої – в смужку і для третьої – з абстрактним рисунком. По завершенні виконання завдання разом із учнями вчитель підводить підсумки.

Вивчаючи тему «Брючні вироби» у 11 класі, можна застосувати метод «Ажурна пилка». Кожна група дівчат отримує індивідуальне завдання – ознайомлення з моделями та назвами брючних виробів (шорти,

бриджі, бруки-кльош, бруки-банани, легенси тощо) та особливостями їх конструкції. Потім ця група учнів ознайомлює інших тільки з тим аспектом проблеми, який вони вивчали. Використання таких прийомів заохочує старшокласників до активності, розвиває розумову та практичну сфери, сприяє до творчості.

Часто застосовують на уроках відомий ефективний метод фокальних об'єктів. Об'єкт, який вдосконалюють за допомогою цього методу, називають фокальним, оскільки його ставлять у центр уваги (фокус). Суть методу ґрунтується на перенесенні ознак випадково вибраних об'єктів на фокальний об'єкт, внаслідок чого отримують незвичні поєднання, котрі дають змогу подолати психологічну інерцію. Наприклад, якщо фокальним об'єктом є плаття, а випадковим – тигр, то отримаємо сполучення на зразок «смугасте плаття».

Однією з ефективних форм роботи на уроках є різні види групової роботи. Вони не лише активізують навчальну діяльність учнів, а й пробуджують інтерес, розвивають творчість.

Наприклад, при вивченні нового матеріалу можна провести урок – дослідження, а під час узагальнення теми або для перевірки знань в кінці теми «КВК» чи «Брейн – ринг», «Поле чудес», які охоплюють велику кількість учасників. Уроки проводяться у формі змагань між командами. На різних етапах уроку намагаються застосовувати інтерактивні технології в навчанні, які допомагають створити атмосферу творчої невимушеності й допомагають кожному учневі виявити свої можливості. На різних етапах уроку це може бути «Симпозіум швачок», «Інтерв'ю», «Карусель», «Робота в парах».

Виходячи з усього сказаного вище, можна зробити висновок, що використання креативних методів навчання вносить у звичну систему вивчення художнього конструювання швейних виробів привабливу для учнів новизну, змінюються усталені межі предметного викладання, а найголовніше – досягнення освітніх стандартів відбувається більш інтенсивно і цілісно. Творчість, оригінальність і оперативність таких методів робить їх популярними і серед учнів, і серед учителів, а в кінцевому результаті їх систематичне впровадження підвищує креативність навчального процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коберник О.М. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навчально-методичний посібник (пробне видання). / Коберник О.М., Терещук Г. В. – Тернопіль – Умань: [б. в.], 2007. – 208 с.
2. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод, посібник / О. Пометун, Л. Пироженко. – К., 2002. – 124 с.
3. Ушинський К. Д. Проблемні ситуації на уроках трудового навчання як засіб розвитку креативності / К. Д. Ушинський // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського / Зб. наук. пр. - Одеса, 1998. – В. 4. – 32–36 с.

Марущак М.

Науковий керівник – доц. Мамус Г.М.

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

Впровадження профільного навчання в старшій школі є одним із шляхів модернізації національної системи освіти, зумовлений зміною мети навчання, зростанням вимог суспільства до якості підготовки випускників, їх конкурентоспроможності на ринку праці, осмисленого вибору професії та власної самореалізації. Вивчення основ легкої промисловості, швейного та трикотажного виробництва відповідно до вимог програми технологічного напрямку створює сприятливі умови для професійного самовизначення учнів, дає можливість самовдосконалюватись, саморозвиватись. Старшокласники виготовляють швейні вироби і у процесі виконання практичних робіт стикаються з труднощами при виготовленні креслень, розробці документації та технології пошиття одягу, який би відповідав встановленим вимогам якості. Дослідження проблем щодо особливостей управління якістю продукції, обґрунтування та розробки показників якості різного ступеня та їх оцінки знайшли досить широке відображення в науковій літературі Г. Г. Азгальдова, Ю.А. Буренка, А.В. Дрabanіч, Н.Г. Савчук, А.О. Семенчука, Р.А. Фатхутдинова, А.К. Фейгенбаума, М.В. Шарко та ін..

Мета дослідження – охарактеризувати показники якості швейних виробів.

Завданнями дослідження: 1. розкрити види показників якості швейних виробів; 2. проаналізувати класифікацію показників якості продукції за різними ознаками.

Визначення якості швейних виробів на уроках профільного навчання проводиться за дефектами зовнішнього вигляду, посадки виробу, виконання окремих вузлів і деталей. По якості швейні вироби повинні відповідати вимогам стандартів, технічних вимог та описів.

Відповідність властивостей продукції нормативним або іншим обґрунтованим вимогам, що висуваються при експертизі чи оцінці якості, визначають за допомогою показників якості. Показник якості – це кількісна характеристика однієї чи декількох властивостей, що складають якість продукції, та яка розглядається стосовно до визначених умов створення, експлуатації чи споживання. Розрізняють такі різновиди показників якості:

- одиничний показник – це кількісна характеристика однієї властивості;
- визначальний показник – одиничний показник якості, за яким приймають рішення, оцінюючи якість продукції;
- комплексний показник – кількісна характеристика декількох властивостей [1].

Показники якості продукції класифікують за певними ознаками. Усталені класифікаційні угруповання показників якості наведені нижче.

1. За властивістю, яку характеризують показники, розрізняють угруповання показників якості щодо